

אחרי הסאטירה החברתית של "Zoo הארץ" ו"ניקוי ראש" מגיע תורו של האנטי-גיבור הסאטירי, האביר זיק - ספר מדליק*, שראה אור השבוע

הדפנת האביר זיק

דרכו מלאכת ההתחמית אל ההרים הגבוהים ואל הזקן יחיעם הנכון באדם...

"הזקן יחיעם הנכון באדם"

והנה נתקל האביר זיק באביר הנורא האביר גליק שעמד באמצע הדרך ועשה לו פרצופים. נתן האביר זיק לאביר גליק ארבע סטירות לחי חזקות. אבא של גליק שבר לאביר זיק את כל העצמות. אף כי פבל מנכות ארבעים אחוז ומנקט המשיך האביר זיק לטפס בהרים הגבוהים. על פיסגת ההרים הגבוהים התגלה לעיניו של האביר זיק הזקן יחיעם הנכון באדם, והוא שקוע במחשבות עמוקות. כרע האביר זיק על ברכיו ואמר: אני הוא האביר זיק המחפש את האמת...

הביט הזקן יחיעם הנכון באדם בעיניו הטובות באביר זיק ואמר הוציא מכיסו מברשת שיניים, ואמר:

עצוב ומאוכזב אמר האביר זיק: לא מאמין! אמר הזקן יחיעם הנכון באדם: בוא נתערב...! והסיפור והספר מסתיימים בכך שהאביר זיק יורד במורד ההר ובידו מיברשת שיניים. אומר חנוך מרמרי על מגמת הספר: "יצאתי מניקוי ראש Zoo ארץ לדברים יותר אנושיים ולא פלאקטיים. זו עבודת שלמה ונקייה יותר מדברים קודמים. הכוונה היא, עידון והאצלה, כפי שאומר דודו גבע. אבל למרות זאת, הספר הינו מסוג הספרים שצריכים להיות על המדף בבית השימוש, ספרים שכל מטרתם היא לשוּבב נפש..."

הנסיכה פתחו קונדיטוריה כפרברי העיר וחיו רע, מה לעשות?

אלא שהאביר זיק - ספר מדליק אינו סאטירה למרות שהקורא רשאי לפרשו כסאטירה. ואם יש סאטירה בספר - אומר חנוך מרמרי - היא נמצאת בסיפור "האביר זיק ואשתו של תרגול בכיר". "ניתן להגדיר זאת כסאטירה נוקבת על החברה של סט' פטרבורג במאה שעברה. פארפראזה על אנה קרנינה. מצאנו את עצמנו פתאום עם סיפור כל-יך רומאנטי, עצוב ונוגע-ללב, סיפור העוסק בדמויות השבויות בכבלים חברתיים. כימעט בכינו כשעשינו את זה, ואז הבנו שהסיפור הזה יכול להיגמר בהתאבדות כמו הסיפורים של אז." אומר חנוך מרמרי.

"אין בספר הזה מטרות לחנך את האנושות"

הספר גדוש בשימוש "לא מקורי", לדיכוי מחבריו, בדמויות חיות: "נגד וולט דיסני יוצר בעלי חיים למטרות הסיפור, כך שאם זיק דופק הרגולות אז זה לא משנה".

האביר זיק עם יודעה (תרנגולת)

כל הרפתקאותיו של "האביר זיק" הן בינות ל- מטבעות-לשון לעגה-עילגת של היום. וחנוך מרמרי מוסיף: "אין בספר מטרות לחנך את האנושות. זהו ספר שנעשה מתוך חירות-עשייה. זה רומן-מצוייר קטן, עם כל הכורך בזה. עד שהוא נוגע-ללב בעצבנו. האביר זיק הוא זיקן נוגה. דופק כמו שפן, ובוכה..."

"האביר זיק יוצא לחפש את האמת"

עלילת הסיפור השלישי של הספר, "ייסורי האביר זיק הצעיר", מתאר את גיבורם של מרמרי וגבע. המתעורר בוקר אחד ומחליט החלטות חשובות: הוא שילם את החוב במכולת, העביר לשכנים את עציצו האהוב יהושע, נפרד מאיפה המפיות שלו ופרש מתפקידו האחראי כי מחלקת-מים. החל להינזר מעישון, משתייה ומעיונים. גידל זקן וצם שלושה חודשים. ואחר מירק את נפשו ביסורים קשים. יוצא מחושל ומטוהר, לחפש את האמת. הוא הצה את המידבר הנורא ואת הג'ונגלים האיומים, ואת האוקיינוס העצום, ואת יסיהקרה האינסופי, והגיע אל המיוזנו של יוסף הנורא אבל הועף משם החוצה תיכף ומיד...

האביר זיק המשיך בחיפושיו אחר האמת במישנה מרץ וגם סכנות ושורדים לא יכלו לו. לאחר כמעט מפרך הגיע האביר זיק למרתני של המכשף איציק, אשר הסכים לעזור בתנאי אחד... האביר זיק הרגיש כי הגיעו מים עד נפש, אך בכל-זאת אימץ את שאריות כוחו, והמשיך כי

* בהוצאת "זיק את גליק", 120 עמודים בצבעים, על נייר משוכה, ונמכר במחיר הזול להפליא (כולל מס-טרך* מוסף) של 25 לירות בלבד.

חנוך מרמרי ודודו גבע, מיוצרי תוכנית הסאטירה ניקוי-ראש חברו ליצירת ספר שונה ויוצא-דופן, שבא כמשבר-זמן מרענן לשוק-הספרים העברי העייף. הספר, שהוא משובב-נפש מתחזה כספר-ילדים, שעה שהוא למעשה סיפור-מצוייר-למבוגרים.

האביר זיק הוא מעין אילוסטרציה נוגה של דו"ך קישוט מגוחך, הדוהר עם עלילות אל עבר עולם של הזיות ספק-ילדותיות, ספק-בוגרות, תוך שהוא תוקף ללא-רחם את טחנות-הרוח העשויות ממטבעות-לשון, או שאר סיטורי אציות מילוליות של השפה העיברית. בספר ניכרים עיקי-בות עבודת צמדה-מחברים במדיום הטלוויזיוני: "עבדנו על זה כמו שעובדים על קולנוע. על כל זוג עמודים כעל תמונה קולנועית. השתדלנו לבצע עבודה תמציתית ונקייה מכל תופעה-לואי מיותרת. ציור פשוט של עיפרון. מינימום מישטחים, ובלי בדיחות קטנות".

בספר נכללות שלוש מעלילותיו של האביר זיק. הראשונה בהן: "האביר זיק ובת-המלך", נפתחת במילים: האביר זיק היה אביר כישרוני ואמביציוזי וכיוון שכך נייערו בו שאיפות גדולות. בוקר אחד קם האביר זיק, סידר את מטבתו, הכניס את אמו למושב-זקנים ונשק לעיון האחוזה ריבקה ויצא לדרך. הוא נדר ונדר והגיע לעיר-הבירה. זהו מקומם של אבירים כישרוניים - חשב ה-אביר זיק בלבו - אך תקוותיו התנפצו אל המציאות המרה. מאוכזב ועצוב ניסה האביר זיק את כוחו בעבודת-כפיים וגם בעבודת-ידיים שלח ידו וסופו שהידרדר ל-ונות...

אביר זיק ספר מדליק

האביר זיק, עינו צדה מודעה גאה ומושכת עין, ה-מבשרת כי המלך קובי השני יתן את בתו לאשה לאביר שיעמוד בתחרויות הקשות... אביר שיכשל - יתן ראשו: אותו הלילה התרגש מאד האביר זיק וחלם חלום פסיכולוגי. בשבת בבוקר קם האביר זיק, ציחצח את שיניו ויצא לתחרות. היו שם גיבורים מכל רחבי העולם אך מקץ שעה קלה נותר האביר זיק לבדו. המלך קובי השני, סגנו ומבורז הטילו על האביר זיק שלוש משימות קשות ומסובכות.

הם הטילו עליו לשחות 200 מטר חזה עם המיפלצת מקריית-יובל (שהיא שיאנית העולם במקצוע זה). אך לפתע קבלה המיפלצת אפנציט ופרשה מן התחרות. הם שאלו אותו שתי שאלות קשות בחשבון אך האביר זיק הוציא שיחורור מלענות. לבסוף נבחן בעין או פלי - אך הפסיד.

האביר זיק לא איבד את קור רוחו והגיש עיריעור לוועדה לפי סעיף 536. העיריעור התקבל. נישק אותו המלך קובי השני על מיעזו ואמר לו: "הא לך את בתי לאשה". המשיחה נקרה שבועה ימים ושבעה לילות. אבל אותו היום פרצה מהפכה ובוטלה המלוכה. האביר זיק ואשתו